

[Transcript] Forklart / Kort forklart: 15 påståtte spioner kastes ut av Norge

Torsdag ga utenriksdepartementet beskjed om noe som vil gjøre forholdet vårt i Russland enda dårligere.

Norge kaster ut 15 russiske diplomater, eller rettere sagt spioner som utir seg for å være diplomater.

Hvor stor er denne saken? Og hva gjør det med forholdet vårt i Russland?

Det hører på kort forklart fra Aftenbosten, og jeg heter Synne Søhorl. Det er torsdagete med dag, 13. april.

Jeg har i dag gjennom personer fra utenriksdepartementet meddelt Russlands ambassadør, at senten medarbeideret ved den russiske ambassaden er klæres uønsket i Norge.

Dette er da ikke snakke om genuine diplomater, men om etter retningsofiserer som opptrer under diplomatisk dekke.

Deres virksomhet er en trussel mot norske interesse.

Det sa utenriksminister Anniken Wittfeldt på en pressekonferanse i ettermedag, og journalist Per Andersssjuhansen. Hvor stor er denne saken?

Dette er den største utvisningssaken i Norge noen sinne, og til samlingning hadde vi løpt av 90-tallet bare 13 diplomater fra Sovjet og Russland som blutvist.

Dette skjer jo fordi de har bedrevet det man på diplomatspråk kaller virksomhet som er uforening med deres diplomatiske status.

Hva betyr det egentlig?

Du vet hva visst lenge at Russland har minst tre store etterretningsvirksomheter som er aktiv i Norge. Du har grud og militære etterretningstjenesten.

Du har SVR etterretningstjenesten for utenlandsvirksomhet, og så har du FSB den store mektisikkerhetstjenesten.

Og det er jo slik at det å være diplomatene som har vært en basad her, er nettopp disse etterretningsoffisjen som har høyest status. De har bestlønn, de har veldig lang uthandelsetrening, og de er de mektigste diplomatene de ser der.

Vet vi noen hva disse 15 diplomatene har gjort?

Norge myndigheter sier at det ikke er en konkret sak som er utløst dette nå, og vi kjenner heller ikke til noe annet enda, selv om det er mulig å spekulere.

Dette begynner man da med at det har vært en økt aktivitet over tid fra disse etterretningsoffisjerne og PST har fullt med på hva de gjør.

Man henvister at PST har i sine hemmelige rapporter, men vi vet jo veldig mye om hvordan de jobber. For første har de jobbet mye med digital overvåking og digital spionasje.

De dukker stadig opp på spennende konferanser, enten oljekonferansen i Stavanger eller Hightech-konferanse både i Oslo og i Trondheim.

Vet du noen hva de kan være interesserte?

Russiske agenter er interesserte i alle mest. Selvfølgelig er jo alt som skjer i nordområden viktig. Oljesektoren har de vært opptatt av å spionere på.

Det er helt at alt som har å gjøre med krigene i Ukraina, akkurat nå.

Problemet med russiske etterretning er jo at de spioneres på alt mulig.

Vi vet at de har løpt rundt og nærmest målt høyden på tunneler og bredden på veier og samtidig der også veldig høyt teknologisk.

Fordi etterretting vet du egentlig aldri hva du kan ha behov for å spionere på før du faktisk trenger informasjonen.

[Transcript] Forklart / Kort forklart: 15 påståtte spioner kastes ut av Norge

Men Per Anders, hvis PST har fulgt med på dem, hvorfor har de fått lov til å være i Norge så lenge? Det er ganske god grunn til å tro at PST har bra kontroll over hvem de er og hva de driver med. Norske myndigheter har ofte kvitt seg for å gjøre det, rett og sett fordi hver gang vi gjør det, så får vi en reaksjon.

Det bidrar til at det skjønner et eller annet forhold mellom Rusland og Norge blir forvert.

Hver sak får konsekvenser, men nå er forholdet så dårlig.

Det har vask vært dårligere.

Er det derfor dette skjer akkurat nå?

Jeg tror det er en underliggende årsak. Nå sender man ut, og dette er noe som koster.

Disse menneskene er svært på kostet. De har brukt hele sitt liv på å komme dit i er nå.

Nå blir denne døren stengt, og ikke bare i Norge.

Dette gjør at de kan ikke jobbe som diplomater i andre Vesterland.

Kontakten mellom våre to land er nå svært begrenset.

De økonomiske sanktjonene har gjort at det er langt mindre handel og samarbeid.

Det er vanskelig å reise mellom Norge og Rusland.

I påsken sa Putin at det diplomatiske forholdet med Norge og Rusland var på et bundpunkt.

Hva vil dette ha å si for forholdet?

Putin sier at det er noe som alle vet. Etter Ruslands invasjon i Ukraina og Rusland om

brukatomomber og denne hele kontinuerlige kampanjen mot vestelige verdier,

hvor vårt samfunn fremstilles som er mest degenerert satanistisk, så er det vanskelig å gjøre forholdet så mye dårligere.

Men det er jo veldig interessant og viktig å huske på at det er en del ting som går som før.

Man har jo et forhold for samarbeid i nord, knyttet til fiskeri og rednings samarbeid.

Og det fortsetter å gå, men alt annet er jo nå lagt på is.

Vet vi noe om hvordan Rusland kommer til å svare på dette?

Det er det liten til om russiske myndigheter har aldri det sagt at de vil svare.

Og det betyr at vi i det minste kan regne med at i hvert fall 15 norske diplomater ble utvist i fra Moskva,

og da er det heller ikke mange igjen i der, kanskje 5-6, 7 stykker.

Det at ikke her er noe som helst diplomatisk kontakt, eller veldig liten, det er jo selvfølgelig veldig.

For det er jo ting disse diplomaten har drevet med som har hatt verdikontakt, samtaler, forklare hverandres motiver og så videre.

Så akkurat nå kan vi si at diplomatiske mellom Norge og Rusland er det dårligste noen sine.

Du har rørt på kort forklart, og det var journalist Per Anders Johansen som forklarte deg hva utvisningen betyr for forholdet vårt til Rusland.

Opptaket du hørte fra pressekonferensen med utneriksministeren er gjort av NTB.

Denne episoden er laget av producent Ola Veggesvik og meg Synnesø Hol.